

УДК 338.48

Мамотенко Д.Ю.¹

Дерновий Я.О.²

¹канд. екон. наук, доц. ЗНТУ

²студ. гр. МТУ 134м ЗНТУ

АНАЛІЗ ДИНАМІКИ РОЗВИТКУ СВІТОВОЇ ТУРИСТИЧНОЇ ГАЛУЗІ

На початку третього тисячоліття туристична галузь перетворилась на потужну високорентабельну індустрію, вид економічної діяльності, галузь знань, соціокультурний феномен, у якому тісно переплелися економічні і соціальні інтереси суспільства, підприємницьких структур та споживачів. Туристична індустрія виступає потужним соціально-економічним і політичним чинником, що визначає розвиток економіки і політику багатьох країн і регіонів світу.

За умови нестабільності світової економіки та глобальної світової кризи, що відбулася у 2008 р., багато країн створили сприятливі умови для розвитку туристичної галузі. У багатьох країнах світу туристичний бізнес є основним джерелом надходження валютного прибутку в державу. Загальновідомо, що в 15 країнах світу дохід від туристичних послуг перевищує надходження від експорту продукції країни, а в 45 – цей показник становить 25 % від експорту [1].

Щодо економічних показників, то згідно з даними ВТО відсоткове співвідношення у світовому ВВП – 10 %, експортні послуги – 30 %, світовий експорт – 7 %, більше ніж 235 млн осіб задіяні в туристичній сфері. Як

свідчать дані, у 2015 р. послугами туристичної сфери скористалися 983 млн осіб, а вже у 2017 р. спостерігалася тенденція до збільшення до позначку в 1 млрд осіб, за цей самий період товарообіг збільшився до 1,6 трлн дол. США [2].

На туризм припадає 6 трлн дол. США світових інвестицій (4,3 % від загального обсягу), що забезпечує 120 млн прямих і 176 млн непрямих робочих місць у суміжних галузях. Туристична сфера тісно пов'язана з ринковою економікою та впливає на розвиток 32 її секторів. За оцінкою Всесвітньої туристичної організації (UNWTO), щорічні туристичні потоки збільшуються, і в період із 1990 до 2017 р. зросли втричі до 1323 млн. Слід відзначити, що найбільшу позитивну динаміку за показником кількість туристів мають Європа (+8 %) та Африка (+9 %). Так, до Європи потрапило 671 млн туристів, а Африку відвідало 62 млн осіб. Щодо Азіатсько-Тихоокеанського регіону, то цей показник зріс на 6 % (до 323 млн осіб). У той же час Близький Схід вирішили відвідати 58 млн осіб. Слід згадати й про Північну та Південну Америку, яку відвідало на 4 % більше туристів, і цей показник становить 209 млн осіб. За даними ЮНВТ, у 2018 р. тенденція збережеться позитивна [2].

Очікується, що число міжнародних прибуттів за турнапрямами зростаючих економік (+ 4,4 % в рік) будуть продовжувати рости в два рази швидше, ніж число міжнародних прибуттів у розвинені економіки (+ 2,2 % в рік). В абсолютних цифрах, на зростаючі економіки Азії, Латинської Америки, Центральної та Східної Європи, Східно-середземноморської Європи, Близького Сходу і Африки припадатиме в середньому 30 мільйонів прибуттів в рік, в порівнянні з 14 мільйонами в традиційних напрямках розвинених економік Північної Америки, Європи і Азіатсько-Тихоокеанського регіону [2].

До 2020 р. зростаючі економіки візьмуть більше міжнародних туристів, ніж розвинені економіки, а до 2030 р. їх частка може досягнути 58 %.

На світовому ринку зросте частка Азіатсько-Тихоокеанського регіону (до 30 % в 2030 р.), Близького Сходу (з 6 % до 8 %) і Африки (з 5 % до 7 %), і відбудеться подальше скорочення частки Європи (з 51 % до 41 %) і Американського регіону (з 16 % до 14 %) [2].

До 2030 р. Північно-Східна Азія стане найбільш відвідуваним субрегіоном світу, з показником 16 % від загального обсягу всіх прибуттів, що перевищує частку Південної і Середземноморської Європи, що становила в 2010 році 15 %.

У наступні два десятиліття значна частка прибуттів буде забезпечуватися країнами Азіатсько-Тихоокеанського регіону, що мають темпи зростання 5,0 % в рік (в середньому 17 мільйонів додаткових міжнародних прибуттів щороку). За ними йде Європа, що дає в середньому

16 мільйонів додаткових прибуттів в рік при набагато більш помірних темпах зростання (+2,5 % в рік). Решта додаткові 10 мільйонів щорічних прибуттів дають: Американський регіон (5 мільйонів), Африка (3 мільйони) і Близький Схід (2 мільйони) [2].

Таким чином, відбувається зростання частки туристичного сектору в економіках країн, що розвиваються, та відповідно важливості подальшого розвитку туризму для економік цих країн.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. **Вишневська, О.О.** Феномен туризму у сучасному соціокультурному просторі: монографія [Текст] / О.О. Вишневська – Х.: ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 2009. – 296 с.
2. UNWTO Tourism Highlights, 2018 Edition [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://mkt.unwto.org/publication/unwto-tourism-highlights-2018-edition>